

KÖZÉRDEK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Egy hét a politikában.

A júniusi események óta szinte észrevétel nélkül, de mégis csak megváltozott a helyzet. Akkor az ellenzéken még tüzet, vasat, vagy legalább is „in integrum restituciót” emlegettek. Ma már az ellenzéki vezérek is mosolyognak azon a gondolatban, hogy szabályszerűen meghozott, szentesített és kihirdetett törvények érvényét kétségbe vonni lehessen. Akkor mindenki csak arra gondolt, hogy milyen fegyverekkel folytatódjék a harc. Ma már az ellenzéki urak is tisztában vannak azzal, hogy az ország korántsem veszi olyan tragikusan az ő vereségüket, mint ők maguk; tudják, hogy a közvélemény bekét akar és igyekezzenek legalább is úgy tenni, mintha ők is azt akarnák.

Ennek az átalakulásnak során aztán kifejeződtek azok a követelések, melyek a dolgok mai állása szerint az ellenzék bekeföltételeinek tekinthetők. Négy ilyen pontot lehet megkülönböztetni:

1. követeli az ellenzék a „restitutio”-t, persze lényegesen módosult értelemben, csakis a Vadász-féle házszabályokra vonatkozólag, melyeket érvényeseknek elismerni nem akar;

2. követel az ellenzék bizonyos „reparáció”-t is, nevezetesen olyan intézményes biztosítékokat, melyek lehetetlenné teszik, hogy a júniusi események megismétlődjenek;

3. követeli az ellenzéknek legalább egy része a demokratikus választójog kielégítő formájának sürgős, sőt mindenekelőtt való megalkotását és

4. követelnek egyes ellenzéki csoportok élesebben, mások kissé tompábban, bizonyos személyváltozásokat, munkapárti vezérek visszavonulását, fejek elejtését.

Miután ezek az ellenzéki bekeföltételek lassanként kialakultak, a munkapárt vezérei is módot találtak rá, hogy ezekkel szemben kifejtsek a maguk álláspontját. Ezeknek a fejtegetéseknek dokumentumai nagyrészt már ismeretesebbek minden újságolvasó ember előtt. Ilyen dokumentum mindenekelőtt a miniszterelnök nagyenyedi beszámolója, mely kilátásba helyezte a többség előzékenységét az ellenzék esetleges tárgyi bekeföltételeivel szemben. Sőt, Lukács miniszterelnök már akkor felajánlotta a kisebbségi jogok intézményes biztosítását, még pedig az ellenzék részvételével. Ilyen dokumentum továbbá majdnem minden azóta elhangzott munka-

párti beszámoló. Mindegyik hangoztatta a többség békekészségét és majdnem mindegyik fölvetette az új házszabály revíziójának gondolatát a kisebbség bevonásával. Ilyen dokumentum különösen az abauj-szántói határozat, mely Bárczay Ferencz munkapárti képviselő beszámolójának nyomán jött létre és amely alulról kezdeményezi a válság békés megoldását a képviselők mentelmi jogának intézményes biztosítása útján.

Fontos dokumentum ebben a sorban gróf Tisza Istvánnak az a nyilatkozata, mely elfogadhatónak jelenti ki az új házszabály pártközi revíziójának Andrássy által részletezett tervét, másrészt pedig ismételtlen föl ajánlja a közügynek önmagát és állását.

A legújabb és legdöntőbb munkapárti békemomentum azonban az a félhivatalos közlemény, mely részletesen ismerteti Lukács László miniszterelnök álláspontját a legújabb fölmerült kérdésekben. Ez a félhivatalos közlemény így szól:

„A miniszterelnök örömmel látja, hogy a kibontakozás ügyében a választók sietnek a képviselők segítségére. A gönczi kerület ellenzéki választói részéről a kezdeményezett határozati javaslat tartalma teljesen meg egyezik azzal az állásponttal, melyet a miniszterelnök a kibontakozásra nézve nagyenyedi beszédében elfoglalt. A határozati javaslat biztosítja az elérendő célt, anélkül, hogy bármely párt érzékenységét sértene és azért a miniszterelnök, feltéve, hogy ez a parlamenti normális tárgyalást biztosítja, hajlandó a határozati javaslatot elfogadni és azt hiszi, hogy ahhoz a nemzeti munkapárt is hozzá fog járulni.

Egyetért a miniszterelnök gróf Andrássyval abban, hogy a házszabályokat jelenlegi kiegészített alakjukban sem tartja kielégítőnek és ezért nem lát nehézséget fenforogni a tekintetben, hogy amennyiben a normális parlamenti tárgyalás felvétele ettől tétetik függővé, a házszabályok pártközi tanácskozás útján részletes revízió alá vétessenek, amely alkalommal a bizottságok tárgyalási rendje és a költségvetési irányzat tárgyalási módja is szabályozható lenne. Ugyanezekre utalt különben a miniszterelnök nagyenyedi beszédében, amidőn elismerte a parlamenti kisebbség jogai biztosításának indokolt voltát és ezt a terrenumot jelölte meg, mint olyant, amelyen a kibontakozás mindkét fél által elfogadható módon lesz található.”

Ezekből a dokumentumokból már most pontonként megállapíthatjuk, hogy az ellenzék követeléseiből látszólag kifejeződtek

bekeföltételekkel szemben mi a kormányának és a munkapártnak álláspontja.

Az ellenzék a Vadász-féle házszabályokat nem a tartalmuk miatt kifogásolja, mert hiszen ez a tartalom azonos a koalíciós házszabályok tartalmával. Az ellenzék kifogása, amint ezt Andrássy is megállapította, csak a forma ellen irányul, nevezetesen az ellen, hogy ezek a házszabályok az ellenzék távollétében alkottattak. Ha már most ezek a házszabályok az ellenzékkel közösen vétetének revízió alá, amit Lukács is, Tisza is, majdnem minden munkapárti beszámoló is fölajánl, akkor ezzel teljesen elég tétetnek az ellenzék első tárgyi bekeföltételének.

Az ellenzék intézményeket követel, melyek a júniusi események megismétlését kizárják. Lukács Nagyenyeden fölajánlotta a kisebbségi jogok biztosítását. Az abauj-szántói határozat ennek a módját is részletezte. És a miniszterelnök most idézett nyilatkozatában ezt a módot el is fogadta. Ezt a módot Abauj-Szántón ellenzéki oldalról javasolták. Ha ezt az ellenzéki forrásból származó javaslatot magáévá teszi az egész ellenzék, akkor azt — Lukács nyilatkozata szerint — a munkapárt is elfogadja. És akkor eleget lehet tenni az ellenzék második tárgyi bekeföltételének is.

Egyáltalában nem akad olyan munkapárti ember, aki a választójog ellen beszélt volna, vagy akár csak mellőzte volna ezt a kérdést, mint azt utóbb igen sok koalíciós megtette. A miniszterelnök Nagyenyeden részletesen beszélt róla. Kifejtette, hogy a legsürgősebben akarja megvalósítani és pedig demokratikusan, főleg az intelligens elemek és az ipari munkásosztálynak való kedvezéssel. — Kijelentései Nagyszalontán Tisza Kálmán részéről, egy újságcikkben jórészt Tisza István részéről is (aki a választójog kérdésében kompromisszumra késznek vallotta magát), továbbá minden egyes munkapárti beszámolón teljes visszhangra találtak. Tehát semmi a világon nem áll utjában annak, hogy az ellenzék tárgyi bekeföltételei közül a harmadik is teljesedjék.

Igaz, hogy az ellenzék nemcsak tárgyi, hanem személyi követeléseket támaszt, amennyiben bizonyos fejek vételét követeli. Igaz az is, hogy gróf Tisza István tulzott lovagiasággal már ismételtlen fölajánlotta saját fejét. De az is igaz, hogy ezt az önfeláldozó ajánlatot sem a kormány, sem a munkapártnak eszeágában sincs elfogadni. Az ellenzék azonban a maga javára könyvelheti az előzékenységnek ezt a bizonyára nem is

HAAS FÜLÖP és FIAI szőnyeg és butorszövet gyárosok

Nagy választék linoleum, viaszosvászon, szövet és függönyök, roletták és tapétákban. Nagy raktár valódi perzsa szőnyegekben.

Kolozsvár Unió-utca 3 szám. Gyár: Sopron.

várt tulzását is, anélkül, hogy joga lenne ezt a követelést fenntartani és anélkül, hogy azért, mert személyi követelése nem teljesednek, joga lehetne az ország által követelt békét megrontani. Mert ha az ellenzéknek — mint az adott esetben — minden tárgyi békefeltételét teljesítik, akkor a személy-cserékben való ragaszkodással csak azt bizonyítja be, hogy neki nem tárgyi, nemzeti, országos eredmények kellene, hanem személyes előnyök, párhatalmi kedvezmények, azaz magyarán mondva: koncz. Már pedig a békében összepontosuló közérdek rovására konczot hajszolni senkinek sem szabad. És ha a koalíció ezt cselekszi, akkor maholnap az egész országban egy ember se fog vele tartani.

Nyilt-levél.

A „Közérdek“ *Tekintetes Szerkesztőségének*

Helyben.

A nagyenyedi református egyház fenntartósága alatt álló „nagyenyedi református egyházi iparos dalárda“ f. hó 8-án zászlószentelés ünnepélyt tart. A zászlóanyai tisztet kegyes volt Meltóságos Báró Kemény Árpádné urnó elvállalni, ki sajnálatos betegsége miatt Jancsó Sándorné urnót kérte fel a helyettesítésre. Az utolsó pillanatban „vett értesülési folytán“, — tegnap este küldött sürgönyében tisztességéről lemondott, s helyettesét a helyettesítés kötelezettsége alól felmentette.

A dalárda vezetője, elnöke és tagjai engem úgy informáltak, s vérosszerte az a hír van elterjedve, hogy a zászlóanya ó méltóságát a „függetlenségi pártkör“ vezetősége beszélte rá a visszalepésre, a tervbe vett szerenádok egyikének kifogásolása miatt. Én ezért a nagyenyedi függetlenségi pártkörből való kilépésemet jelentettem be, s a helybeli lapokban az információknak megfelelő nyilatkozatot küldöttem be. — Miután a nagyenyedi függetlenségi pártkör elnöke, a lelnöke és titkára nálam megjelentek, s becsületszavukra kijelentettek, hogy a pártkörben szó ugyan volt ezekről a dolgokról, de nekik a zászlóanya visszalepésében semmi részük nincs: ezt a kijelentést honorálni tartozom, s azért kilépésem fentartása mellett, az elebb beküldött nyilatkozatom mellőzését, s jelen nyilatkozatom közreadását kérem.

Nagyenyed, 1912. szeptember 7-én.

Kiváló tisztelettel:

Jancsó Sándor,

ref. lelkész, theol. m. tanár.

Sajtószabadság.

A gyufa általánosan ösmert és elősmert szimboluma a világosságnak. Hát ez a világossággyújtó gyufa a szabad gondolat. És a lámpa, vagy a világító faklya, a tüzhely, amelyiken a gondolat szabadsága sutorogva főzi meg az emberiség mindennapi táplálékát, a pásztortűz, mely hives éjszakákon, s a kályha, amely nehéz fagyos időkben oly kellemesen fölmelegít, (óh, Istenem, ne ragadjon el messze a jelképes beszéd lendülése) mindez, ugyebár eszünkbe juttatja azt az orgánomot, azt a csodálatos pásztortűzet és szövétneket, amelyik a legbiztosabb me-

legálya volt mindig a gondolat szabadságának, vagyis a sajtót.

Ez a sajtó mindeu szabad és szabadságszerető nemzetnek a nebántsvirágja. Ez a sajtó valóban a mi lámpásunk, ha a fogalomzavartól sötétség támad. A mi tüzhelyünk, amelyiken izre kellemessé s gyomorra — nemzetre emészthetővé, és táplálóvá forgatják a fővésre-sülésre szoruló eszméket. A mi melegít, kályhánk, ha fagyasztó zsarnoki szelek süvöltének ott kiint az ablakunk alatt. A mi pásztortűzünk, amelyik köré lekuporodva gyöngéd melegség bizserég keresztül a pásztoroktól örökölt természetes életünkön, természetes erkölceinken, hitünkön, kine-kinek a maga legszentebb termében és ama határozott, biztos, mert természetből eredő érzetünkön, hogy aki szunyog, vagy eféle a mi családi tüzhelyünkhöz merészkedik, hogy a fullánkját belénk eressze, azt ez a tűz menten és könnyörtelenül magához pörzsöli. Végül világító faklyánk, amely a mi történelmi nagy vándorlásainkon egyre magasan lobogva mutatja meg a nehéz időkben nekünk az utat. Erre, magyarok!

Vége a képnek. Itt a belügyminiszteri rendelet a sajtó „megrendszabályozásáról“. Berobogott zakatolva, mint valami vonat. Hisz jámborképu paragrafus jött a vonaton és mondhatom, a „kiküldött tudósítók“ akkora üvöltéssel fogadták a pályaudvaron, mintha a husz jámbor paragrafus megannyi zsendár volna. „Jönnek a poroszok“, „finisz Poloniae“, mert most lesz, a mi még soha nem volt: megrendszabályozták a sajtószabadságot. Brr, a hátam is beleborsózik! A „Fidibusz“ kimustralt, szellemtelen disznóságait esetleg nem lesz majd szabad tizenöt éves gyermekek számára két fillérjével árulni a budapesti villamoskocsikon! Teringette! A családi szentélybe (az enyembe sem, meg a tiedbe sem) nem lesz szabad többé harmincz mértföldnyi távolsághoz illő felületességgel tiz — ugyanezen példányban (a 4 és 10 fillér) akárkinek, sőt senkinek sem belepiszkitani. Fikomadta! Ha valahol az országban az illető törvényhatóság első tisztviselője elcsip egy a családi élet belső ügyeit kipellengérező, vagy minden erkölcsi érzést kigunyoló sajtóbeli kolerabaczellust, hát ettől a baczellustól a belügyminiszter vezély esetén az egész ország házaló- és utcai lapelárusítását is fertőtlenítheti! Vagyis ha az ilyen metyeles sajtótermeknek utcai, házaló elárusítását valamelyik törvényhatóság valóban alapos okból (t. i. ha az illető lap állandóan ilyen gyalázatos tartalommal meztelenkedik a nyilvánosság előtt) eltiltja az erre vonatkozó bejelentés alapján, a belügyminiszter az egész ország területén megvonhatja az illető nyomdafestékvállalattól az utcai és házaló-árusítás jogát. Semmi mást, csak ezt. Disznólkodni és üvöltöni anyák és leányok, valamint családapák becsületén keresztülgázolni, gyermekek fogékony lelkületét megmérgezni azért szabadon lehet tovább — csak nem kolportázs útján — t. i. addig, amíg összetűzésbe nem jutnak az enyhe büntetőtörvénykönyvvel. Csakhogy, persze, nem a disznólkodás a fő, hanem a kolportázs, mert az jelenti a pénzt. Az szedi föl garmadával az utczáról a garast. Baksis, baksis. Ez az achillusi sarok. Ez a megtámadott rebach ma virágyelven a megtámadott sajtószabadság, amelyikre most kicsit rátapos a belügyminiszter. Deák Ferencz ebben az egy mondatban akarta kifejezni a sajtószabadság korlátozását, hogy: „nem

szabad hazútni“. Vagyis a mai sajtóhazugságokhoz viszonyítva egyszerűen és példátlan brutálítással gázolt végig a magyar sajtószabadságon. Jó magyarom! Hajdan, a báró Kemény Zsigmondok korában Deák sajtótilalmán csak mosolyogtak volna, akkor a lámpás, a kályha, az eszmező tüzhely még tiszta volt és nem kellett kitakarítani, ma — bocsánat a szóért — csak röhögnek a haza naiv bölcsén, vagyis inkább csak eddig röhögtek, mert most már fel kell öltetni a nemzetiszínű jelmezt, mert (I. hely 10 fillér, II. hely „csak 4 fillér“) kezdődik az előadás.

HIREK.

— **Megnyitó ünnepély a kollégiumban.** Az 1912—13. tanévet folyó hó 6-án délelőtt 10 órakor a szokásos ünnepség keretében nyitották meg a kollégiumban. Ének és ima után Lázár István rektor-professzor tartotta meg évnyitó beszédet, mely érdekes előadás keretében oktatta az ifjúságot, hogy az iskolán kívül tapasztalt durvaságoknak a kollégiumi életbe való behurcolásától tartózkodjanak. Tekintsék az iskolát templomnak, hol az eszmények tisztelét és követését kell megtanulni. A hangulatos és hatásos beszédet lapunk jövő heti tárczájában olvashatja közönségünk. Jára István ujjimn. redestanárt tartotta meg azután székfoglaló értekezését a történelmi kutatás módszereiről, lelkesen törve lándzsát a túlzóan anyagi felfogás ellen és az eszményi irányzat érdekében. Csaplár Aladár új tképző-intézeti rendes tanár a természetrajzi és vegytani oktatás gyakorlati és a növendékek öntevékenységét igénybe vevő módszeréről értekezett nagy alapossággal és részletességgel. Az intézet rektora azután hatásos beszédet intézett az internátus új segéd felügyelőihez, az új helyettes tanárokhöz nevelői feladatuk szép és nehéz voltát hangsúlyozván előttük. Az ifjúságot pedig arra figyelmeztette, hogy az iskolai rend fentartásában felügyelő-tanárainak engedelmességedjék. Az ünnepély a Hymnusz éneklésével ért véget.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Nagyenyed város képviselőtestülete rendkívüli képviselőtestületi közgyűlést tart folyó hó 9-én hétfőn d. e. fel 11 órakor. Tárgysorozat: 1. Papp János és 10 társa kérése a városi I. tanácsosi állás betöltésének elhalasztása iránt. 2. Pénzügyigazgatóság kérése a jelenlegi Baromvásártéren építendő pénzügyi palota részére szükséges terület átengedése iránt. 3. Ösztöndíj bizottság javaslata a Váradi Sámuel ösztöndíj kiadása ügyében.

— **Zászlóavatás.** A református egyházi dalárda ma délután tartja meg zászlóavatását a Sétatéren. Este az ideérkező kolozsvári, vásárhelyi, dévai, tövisi, tordai és enyedi dalárdákkal együttesen hangversenyt rendez. Délben a Szeidl-szállóban közebed lesz. A vendég dalárdák nagy része a szombat délutáni esti vonatokkal érkeztek városunkba; fogadásukra a rendezőség lobogók alatt vonult ki és dallal üdvözölték őket. Este szerenádra és ismerkedésre gyűltek össze.

— **Sok az eső.** Az elmúlt héten az eső mindennapos volt. Az idő teljesen lehűlt, mintha már október vége volna. A sok eső különösen a szőlők érését hátráltatja és sok kárt tesz benne.

— Hol az életképes Sportegylet?

Ezen a czimen többé-kevésbé jogosan gúnyolódó és méltatlankodó felszólalás érkezett lapunk szerkesztőségéhez, melynek az a veleje, hogy — úgy látszik — csak szalmaláng volt a lelkesedés. „Más nemzetek példája és sikerei, a testedzésben megvalósított eredményei, igaz, megmozgatják önértéztünk; de hagyjuk ezt a mi enyedi ifjainknál továbbra is pihenni. Örömmel vonnám vissza szavamat, ha csak legalább 30-an megczáfólnák azokat; különben kardra, botra, birkózásra kapható vagyok. Egy sportkedvelő.”

— **Beszámoló Alvinczen.** Az alvinczi munkapárt felkérésére ma vasárnap szeptember 8-án délelőtt fél 12 órakor tartja meg dr. Mayer Ödön, az alvinczi választókerület országgyűlési képviselő beszámolóját a kerület központján Alvinczen. A népszerű képviselő beszámolóján gyulafehérvári munkapárt egy nagyobb küldöttsége vesz részt, mely a képviselő kíséretéhez csatlakozva Fehérvárról d. e. 10 órakor kocsikon indul a szomszédos választókerületbe. A nagyenyedi nemzeti munkapártnak a beszámolóra való eljövételre bejelentett nagyszámu és tekintélyes tagjai vesznek részt. Az országos nemzeti munkapárt részéről eddig Issékutz Győző és gróf Bethlen József orsz. gy. képviselők jelentették be személyes részvételüket a jelentősnek ígérkező beszámolóban.

— **Szőlők állapota.** Az állami szőlőszeti és borászati felügyelők kerületenként beküldték jelentéseiket a szőlők állapotáról a földművelésügyi miniszternek. A nagyenyedi kerület jelentése így hangzik: A peronoszpóra terjed; az időjárás kedvezőtlen. Gyenge középtermésre van kilátás. A másik két erdélyi kerület, a dicsőszentmártoni és marosvásárhelyi is ehhez hasonló. Általában véve ugyanilyen a jelentés az egész országból.

— **Lódijazás.** Vármegyénk Gazdasági Egyesülete f. hó 13-án a Baromvásártéren lódijazást tart. Kiosztásra kerül 15 díj 500 kor. értékben.

— **Mértékhitelítés.** Nagyenyed r. t. város tanácsa közhírré tette, hogy az állami mértékhitelítő hivatal kiküldöttje folyó hó 16—23-ika közötti napokon a tűzoltó őrtanya helyiségében fogja a törvény által előírt mértékhitelítéseket eszközölni. Ha az érdekeltek az időszakos hitelítésben való részvételt elmulasztják, 200 koronáig, visszaesés esetében pedig 8 napig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetnek a törvény értelmében.

— **Táncztanítás.** Carbone János jó nevű tánczművész az idén is felkeresi városunk közönségét és október 19-dikétől kezdve 6 héten át táncztanfolyamot tart. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Árvizek.** A nagy esőzések Erdélyben mindenfelé óriási károkat okoztak. Alvincztől csak Kelnekig közlekedik a vonat, mert a nagy esőzés következtében az ár 60 méter hosszúságban elmosta a töltést, Fogaras és Brassó felé pedig csak az Olt-hidig mehet a vasút, a hidat és azon túl a töltést, elmosta a víz. Segesvár felé is elpusztult a vasúti vonal egy része és a vonatnak Mohon meg kell állania. Az olthidi szorosban Verestoronny állomást elöntötte az árvíz. Gyulafehérvárról utászokat rendeltek, kik a víz levezetésén dolgoznak. Az árvíz okozta pályarongálás miatt az alvincz-nagyszebeni helyiérdeku

vasut Szászsebes és Kelnek, továbbá a nagyszeben-segesvári helyiérdeku vasut Ujegyháza és Moh, valamint Hortobágyfalva és Vurpod állomásai között az összes forgalom bizonytalan időre beszüntetett. Az ár Alvincztől Dévágig egészen elöntötte a Maros völgyét.

* **Kérdezze meg házi orvosát,** hogy nem-e akkor cselekszik legokosabban, ha már szappant vásárol, hogy csak a Kolozsvári Heinrich-féle Szent László fertőtlenítő pipere szappant veszi. Megóv minden ragályos betegségtől.

* **Hálószobák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolog közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexin” történetek próbák, beigazolódtak, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kellnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: U. Kovács József örökösök gyógyszerárában Nagyenyeden és a készítőnél: Löcherer Gyula gyógyszerárában Bártfán. 64—19

SZINHÁZ.

Szerdán este Echegaraynak: Folt, amely tisztit drámája került színe. Színészeink kiváló összjátékának köszönhető, hogy e nagy sikereket aratott dráma fenséges menetével nem csapott át — a csöpp színpad és kopott diszletek mellett a bőhozat neveltséges hangulatába. Tompa Irma szerepe sem ő előtte, sem mi előttünk nem volt új; bájos közvetlenséggel tudott oly nő lenni, a kiből az elvakult imádó nem tudja az angyalt az ördögötől megkülönböztetni. Jelen Rózsai oly kitűnő drámai tehetségnek adta ismételt tanujelét, a melyből ragyogó pályafutást jósolunk neki. A méltó elismerést ama tomboló tapsvihár tolmácsolta legjobban, a mely őt újból és újból a kulisszák elé hívta, ennek kifejezője volt a neki át nyújtott virágsokor is... halvány vörös dáhliaikkal és sápadt rózsákkal.

Luxemburg grófja. A csütörtöki előadásban Tompa színtársulata újabb sikert aratott. A „Luxemburg grófja”-nak kitűnően rendezett és egybehangzó előadásával ismét bizovnitékát adta annak a készségnek, hogy a közönség igényét és ízlését mentől inkább kielégítse. A legtöbb tapsot természetesen Budai Ilona aratta a tőle már megszokott igazán kedves és művészi játékáért, úgy gondoljuk, hogy a legszebb dícséret a közönség spontán megnyilvánuló elismerése. Bordás Irén kellemes hangján előadott énekszamaival nem egyszer nagyobb sikert ért el. Réthely Ödön (Luxemburg grófja) ez alkalommal is nagy igyekezetet mutatott, Parlaghy Béla és Makai Elemér kitűnő alakításokkal a darab sikeréhez hozzájárultak.

Pénteken a Válás után című bohózatot játszották. A darabnak számtalan derült és ötletes jelenete van; bár témája eléggé ismert: az anyós-vő összeférhetlenségéről. Tallián László a vőt, T. Konkoly Emilia az anyóst jó színészségben alakították. Kitűnő volt Makai, Tompa Irma kedvesen játszott. Bárdos Irén elvontan mondotta el szerepét. Apróbb szerepeikben Farkas Mihály, Parlaghy Béla jók voltak.

A színpadot legalább 1 méterrel előbbre állíthatták volna fel; a középajton se ki se be állapot van. A színészek mindegyre összeütözköznek, ez pedig a jó benyomás rovására esik.

2262—1912. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár végrehajtónak Luka György az Ároné vadveremi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés 60 kor. tőke, ennek 1911. évi február hó 19. napjától járó 8% kamata, 28 kor. ezen árverési kérésért ezuttal megállapított és a még felmerülő költségek, továbbá a 400 kor. tőke a jár. iránt követelésének valamint esztakozottak kimondott, Csorota Vasziliáné szül. Luka Mária, Csorota Kornélia kisk. és Csorota György kiskoru vadveremi lakosoknak 60kor 90 fill. költség iránti követelésének kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. járásbíró kerületében eső a vadveremi 362. sz. sztkvben A + 1—3, 7, 9, 14, 17—21, 23, 24., és 27. rsz. a. foglalt Luka György az Ároné tulajdonán felvet ingatlanokra még pedig, az 1 rsz. 66/2, 67, 68/2. hrsz. sz. 436 kor., a 2. rsz. 467/3 hrsz. sz. 4., 3. rsz. 254/2. hrsz. 55. k., 7. rsz. 1055/3. hrsz. sz. 11 kor., 8. rsz. 1121/1. hrsz. 3 kor., 9. rsz. 1150. hrsz. sz. 19. kor., 14. rsz. 1781/2. hrsz. sz. 48 kor., 17. rsz. 671. hrsz. sz. 76 kor., 18. rsz. 968. hrsz. sz. 55 kor., 19. rsz. 1033. hrsz. sz. 79 kor., 20. rsz. 1265., 1266. hrsz. sz. 20 kor., 21. rsz. 1350. hrsz. sz. 5 kor., 23. rsz. 848/2. hrsz. sz. 28 kor., 24. rsz. 670. hrsz. sz. 20 kor., 27. rsz. 1555 hrsz. sz. 28 kor. összesen 835 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1912. évi október hó 17-ik napján délelőtti 9 órakor Vadverem községházánál megtartandó nyilvános árverésen a hirdetményben körülírt ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron el nem adatnak.

2. Árverezni szándékozik az 1908. évi XLI. t.-cz. 21. §-ában említett kivételével tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bíróságnál birói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígértár ugyanannyi százalékaig kiegészíteni, — mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 25. §-a értelmében fog folytatatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyed, 1912. évi május hó 6-án.

Dr. Bottlik István,
kir. járásbíró.

A kiadvány hitelűl
Kaba János,
tkkvezető.

255 1—1

863—1912. végrb. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 604, 605 és 579/2. számú végzése következtében Dr. Fried Ármán ügyvéd által képviselt Szalkai Sándor javára 130, 230 és 500 korona s jár. erejéig 1912. évi augusztus hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3300 koronára becsült következő ingóságok, u. m. 300 kalangya buza, 3 buglya széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. bíróság 1912-ik évi V. 591. sz. végzése folytán 130, 230 és 500 kor. tőkekövetelés, ennek 5%-os kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 299 kor.-ban bíróság már megállapított költségek erejéig, Diódon az alperes lakásán leendő megtartására 1912. évi szeptember 16. napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzüztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyenyeden, 1912. évi augusztus hó 7. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

263 1—1

Birtok bérbeadás.

Özv. Müller Mihályné és társai tulajdonát képező Tövis községben levő circa 200 kat. hold tagosított birtok 1913. márczius 1-től haszonbérbe fog adatni **Tövisen 1912. szeptember 13-án délelőtt 11 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen.** A feltételek Dr. Müller Jenő ügyvédi irodájában megtekinthetők.

262 1—1

FOGORVOS
Perl József

:-: American Dentist :-:

Nagyenyedre megérkezett.

Elvégez minden fogorvosi műtéteket u. m.: foghuzást helyi érzéstelenítéssel, arany és más töméseket, műfogakat és teljes fogsorokatszájpadlás nélkül, korona és hidmunkákat.

Rendel: Szeidl-szálloda 8. számú szobában d. e. 9—12-, és d. u. 2—5 óráig.

261 1—

Üzlet-áthelyezés

Tisztelettel értesitem a helyi és vidéki nagyérdemű közönséget, hogy **fűszer, festék, rövid és gyapotáru üzletemet szeptember hó 1-én áthelyezem Fötér 37. sz. alá, a volt Fesztinger Dávid-féle üzlethelyiségbe, a polgári leányiskola épületébe.**

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását jövőre is kérve,

tisztelettel

HARMATH MIKLÓS,
kereskedő.

251 2—

Francia női fűző készítő!

Tisztelettel hozom a n. é. hölgyközönség tudomására, hogy Párisban eltöltött 7 évi gyakorlati tapasztalatom után hazatérve, Nagyenyeden, ideiglenes lakásomon **Rákóczi-utca 50. szám alatt** női fűzőket **mérték szerint** készítek.

Az általam készített fűzők Franciaországban nyertek szabadalmat, ugyancsak Magyarországon is engedélyezve lett. Ennek alapján a legkényesebb igényeket is képes vagyok kielégíteni.

Kérem a nagyérdemű hölgyközönség b. pártfogását.

Kiváló tisztelettel

Dobay Jolán,

236 3—3

modern női fűzőkészítő

Üzlet-áthelyezés.

Tisztelettel értesitem Nagyenyed város és vidéke nb. fogyasztó közönségét, hogy Nagyenyeden a Fötér 25 szám alatti fűszer, csemege, liszt, déligyümölcs, ásványvíz és festék-üzletemet az épület átalakítása következtében áthelyeztem a **Fötér 26. szám alatti saját házámba — a Harmath féle üzlet helyére** — hol azt megnagyobbítva eddigi fölveim a szoliditás, tisztaság, pontos és lelkiismeretes kimérés és előzékeny kiszolgálás mellett szándéksom tovább folytatni.

Továbbra is kérem a nb. fogyasztó közönség szíves támogatását és pártfogását, melyet én továbbra is azzal fogok viszonzni, hogy árúim tisztaságára és jó minőségére a legnagyobb súlyt fogok fektetni és azokat a nagyérdemű vásárló közönség igényeinek megfelelőleg a legnagyobb előzékenységgel fogom ki is szolgálni. Havi bevásárlásoknál illetve könyves vevőimnek az árut díjmentesen a nap bármelyik szakában haza szállítom.

Tűzifa-raktárból szállítandó farendelések fűszerüzletemben is feladhatók.

Ismételten kéri a további n. b. pártfogást

253 3—5

Fenichel Lázár.

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket már 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok.

N. é. uri közönség nagybecsű pártfogását kérve,

vagyok alázatos szolgálója

GERŐ L., uri szabó,
Nagyenyed, Fötér.

254 2—

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek!

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

8891—1912 alisp. sz.

Tárgy: Egy II. osztályú szolgabírói állás betöltése.

Pályázati hirdetmény.

Elhalalozás folytán megüresedett egy II. osztályú szolgabírói állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, a kik ezen állást el óhajtják nyerni, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 5. §. IV. pontjában körülírt minősítésket, eddigi szolgálataikat igazoló bizonyítványokkal és keresztlevelükkel felszerelt pályázati kérvényüket **1912. évi október 5-ig** bezárólag Alsó-Fehér vármegye alispánjához adják be.

Közszolgálatban állók pályázati kérvényüket hivatalfőnökjük, szolgálatban nem állók pedig lakhelyükre nézve illetékes főispánjuk útján kötelesek beadni.

A II. osztályú szolgabírói állás évi 2000 korona kezdő fizetéssel és állomáshelyének megfelelő lakpénzzel van egybekötve.

Nagyenyed, 1912. évi szeptember hó 2-án.

Br. Bánffy Kázmír,

alispán.

260 1—1

Üzletátvétel.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni Nagyenyed város és vidéke n. é. közönségét, hogy az **ifj. Graef János** ur vas-, festék- és konyha-felszerelési üzletét megvettük és azt megnagyobbítva ifj. Graef János utóda

Schoppelt és Bauer

törv. bejegyzett cég alatt tovább fogjuk vezetni. A vas szakmában szerzett tapasztalatainkat a bel- és külföld nagyobb városai-ban szereztük és ennek következtében kiterjedt összeköttetések és azon viszony, hogy a legelőkelőbb gyárakkal állunk összeköttetésben, megengedik, hogy a legjobb forrásból hozassuk árucikkeinket s általában csakis oly árucikkeket szállítsunk, melyek ugy a minőség, mint az ár tekintetében a t. vevőközönség teljes megalégedését vihathják ki.

Reméljük, hogy az elősorolt előnyök arra fogják ösztönözni, hogy megbízásaikkal bennünket tiszteljenek meg, maradtunk teljes tisztelettel

Ifj. Graef János utóda

Schoppelt és Bauer.
NAGYENYED.

Telefon: 61. 183 6—25 Telefon: 61.

Cserépkályhákat

és takaréktűzhelyeket

hazai valamint külföldi gyártmányukat gyorsan és pontosan elkészítik meg rendelés szerint. Átrakásokat, javításokat és e szakmába vágó munkákat elvállalok jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri tisztelettel

ifj. Biró János, kályhás

Nagyenyed, Tóth-u. 63 szám.

243 3—

Petőfi-vendéglő!

Tisztelettel óhajtom a Nagyenyed és vidéke t. közönségének tudomására hozni, hogy a Petőfi-vendéglő kezelését átvettem, mely a jelenkor igényeinek megfelelően ujja lett építve.

Tágas étterem, kávéház billiárdal, külön ivószoba és a mai kor igényeinek izléseken bereendezett tekepálya, fásítás által beárnyékoltt kitünő levegővel bíró udvar.

Az utazó közönség részére ujonnan épült és izléssel bereendezett, olcsón ujjazott négy szoba áll rendelkezésére.

Az Incze István általánosán ösmert jóhírnevű borát árulom tisztán kezelve.

A bent étkező közönségnek izléses konyhával állok rendelkezésére.

Előzékeny és pontos kiszolgálásról a közönséget előre biztosítom, miről meggyőződhetni, szíves pártfogásukat kérem

kiváló tisztelettel

217 7—

Hirsberg Vilmos,
vendéglős,

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

A Ferencz József tudományegyetem bőrgyógyászati osztályán Prof. Marschalkó igazgató utasítására, kizárólag a Kolozsvári Heinrich-féle **gyógyszappano**kat rendelik. Világhírű különlegességek:

Kolozsvári Kátrány szappan

(teljesen kiszorította a külföldi gyártmányokat)

175 5

IZZADÁS ELLEN Kolozsvári chrom szappan.

Bőrkiütés-viszketeg ellen Kolozsvári kén szappan.

Szeplő, májfolt, stb Kolozsvári borax szappan.

arctisztatlanság ellen. Kolozsvári petrol szappan,

HAJHULLÁS ELLEN: Kolozsvári Petrol szappan,

Ezenkívül egész sora a világhírű gyógyszappanoknak, melyek minden gyógyszerárban és drogéria üzletben kaphatók. Ismertetőt készséggel küld:

☛ **KOLOZSVÁRI HEINRICH JÓZSEF** gyógyszappangyár r.-t. **KOLOZSVÁRT.** ☛

NAGYENYED= re forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra.

Alsófehér m. Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, díszeserjék, tülevelűek, kerítésnövények,
bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok elsőrendű áru
európai és amerikai alma és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai.
faiskolák és szőlőoltványtelepek.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: délelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Első nagyenyedi mosó-, vasaló- és vegytisztító intézet.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni úgy a helybeli mint a vidéki közönséget, hogy a hét év óta fennálló jó hírnevű üzletemben az árakat mélyen leszállítottam a következőakra:

rendes gallér	4 fillér
dupla gallér	6 „
kezelő párja	8 „

És így mindennemű férfi- és női ruhák, szövet- és csipkefüggönyök, kelenyek, kézimunkák és panama kalapok tisztítását olcsó árban és kifogástalanul végzek. Fő elvem, meggyőzni a nagyérdemű közönséget munkám jóságáról és szolid áráiról. További szíves pártfogást kér.

121 23-25

Hajdu Béláné

Rózsa-utca 4.

Szentkirály-utca 1.

!!!

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és tartós szőttesárukat

csak a nagyenyedi szövőgyárból!

Yesz. Árjegyzék ingyen küldetk.

HIRDETÉSEKET legjutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala.

Jégszekrények, kerti butorok, permetezők, elsőrendű kékkő és mindenféle építkezési anyagok valamint konyhaberendezési cikkek, fegyverek, revolverek és vadászati cikkek, mindenféle töltények nagy választékban és legolcsóbban kaphatók:

ifj. Graef János utódai

Schoppelt és Bauer vaskereskedőknél

Nagyenyed, Főter 21.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10-50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

Kút és vasbeton átereszek készítése.

Elvállalok és legrövidebb időn belül elkészítek minden méretű vasbeton gyűrűből előállított kutakat oldal vízfolyással, valamint vasbeton átereszeket a legolcsóbb árban

A vasbeton gyűrűket a helyszínen saját magam gyártom legszilárdabb cement keverékből. A víz feltétlen tisztább, jobb és hidegebb mint minden másfajta kutakban. Általán készített kutakért a legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Igen tisztelt építőfeleim, hogy **kényelmesebben juthassanak vasbeton kutakhoz, csekély havi részletfizetés mellett is elvállalom.**

Megrendelés és felvilágosításokért kérem **Benyovics Mór** fakeskedő irodájába fordulni bármely időben.

Költségvetéssel a helyszínen díjmentesen szolgálók.

144 19-25

Tisztelettel

ifj. Székely János
Nagyenyed.

Az „Első Magyar Általános

Biztosító Társaság”

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet, tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközölendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítás okmegtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

Egy jó házból való **FIU**

Földes Ede könyvkereskedésében felvétetik,